

Sygn. akt VIII U 2747/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 maja 2017 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie: Przewodnicząca – Sędzia S.O. Danuta Dadej-Więsyk

Protokolant – st. sekr. sąd. Katarzyna Tokarska-Jóźwik

po rozpoznaniu w dniu 8 maja 2017 roku w Lublinie

sprawy G. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o ustalenie podlegania ubezpieczeniom społecznym

na skutek odwołania G. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.

z dnia 1 kwietnia 2016 roku znak (...)

oddala odwołanie.

Sygn. akt VIII U 2747/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 1 kwietnia 2016 roku wydaną w stosunku do G. B. na podstawie art. 83 ust. 1 w zw. z art. 6 ust. 1 pkt 5, art. 13 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2015r., poz. 121 t.j. ze zm.), art. 11 ust.3 lit. a i art. 13 ust. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 roku w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz. Urz. UE nr L 166/1 z 30 kwietnia 2004 roku), art. 5 ust. 1, art. 16 ust. 1, 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 dotyczącego wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz. Urz. UE nr L 284/1 z 30 października 2009r.), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. stwierdził, że w okresach od 1 kwietnia 2011 roku do 29 lutego 2012 roku oraz od 10 sierpnia 2012 roku do 30 kwietnia 2013 roku z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej w Polsce i pracy najemnej wykonywanej w Wielkiej Brytanii zastosowanie ma polskie ustawodawstwo w zakresie prowadzonej działalności gospodarczej (decyzja k.127-132 t. II akt ZUS).

Odwołanie od powyższej decyzji złożył G. B., wnosząc o jej uchylenie oraz zasądzenie kosztów postępowania według norm prawem przepisanych. W uzasadnieniu wskazywał, że w spornych okresach mieszkał i pracował na terenie Wielkiej Brytanii i z tego względu w stosunku do niego od 1 kwietnia 2011 roku do 29 lutego 2012 roku i od 10 sierpnia 2012 roku do 30 kwietnia 2013 roku powinno mieć zastosowanie ustawodawstwo tego państwa (odwołanie k. 2-3 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie podnosząc argumenty leżące u podstaw zaskarżonej decyzji (odpowiedź na odwołanie k. 32-33 a.s.).

Sąd ustalił, co następuje:

Wnioskodawca G. B. w okresach od 1 czerwca 2006 roku do 1 marca 2012 roku i od 10 sierpnia 2012 roku do 30 kwietnia 2013 roku oraz od 1 sierpnia 2014 roku prowadził działalność gospodarczą (wypis z (...) k. 9-11 t.II akt ZUS). Działalność ta polegała na prowadzeniu biura tłumaczeń, w ramach której skarżący współpracuje z tłumaczami języków obcych. Siedziba działalności znajduje się w L. przy ul. (...).

Pismem, które wypłynęło do Oddziału ZUS w L. w dniu 17 czerwca 2011 roku zatytułowanym „Oświadczenie dotyczące całkowitego wyrejestrowania z ubezpieczenia w ZUS” G. B. poinformował organ rentowy o podjęciu pracy poza granicami kraju, a mianowicie w Wielkiej Brytanii od 1 kwietnia 2011 roku. W piśmie tym wskazał, iż z uwagi na podjęcie pracy i odprowadzanie składek ubezpieczeniowych na terytorium Wielkiej Brytanii nie będzie już podlegał obowiązkowi ubezpieczeń społecznych na terytorium Polski. (pismo k. 1 t. I akt ZUS). Wraz z wnioskiem przedłożył umowę o pracę, zawartą z (...) LTD.”, której wynika, że od 1 kwietnia 2011 roku miał pracować w charakterze agenta reklamowego (k. 2-8 t. I akt ZUS). W ramach tej aktywności wnioskodawca roznosił ulotki reklamowe (zeznania wnioskodawcy – k. 53 – 54, 76v – 77).

Na podstawie przedłożonych dokumentów Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. pismem z dnia 2 sierpnia 2011 roku poinformował G. B., że tymczasowo ustalił w stosunku do niego od dnia 1 kwietnia 2011 roku ustawodawstwa Wielkiej Brytanii – na podstawie art. 13 ust. 1 lit. b w związku z art. 13 ust. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz. Urz. UE z 30 kwietnia 2004 nr L 166/1 ze zm.). Równocześnie podniósł, że ustalenie ustawodawstwa brytyjskiego stanie się ostateczne, jeżeli brytyjska instytucja ubezpieczeniowa nie zgłosi zastrzeżeń do tak ustalonego ustawodawstwa (art. 16 ust. 3 rozporządzenia 987/2009). Nadto organ rentowy wskazał, że wyznaczona przez Wielką Brytanię instytucja powinna wystawić zaświadczenie o podleganiu ubezpieczeniom społecznym w Wielkiej Brytanii – formularz A1 Odpis tego pisma przesłano do wiadomości brytyjskiej instytucji ubezpieczeniowej (pismo k. 12 t.I akt ZUS).

Brytyjska instytucja ubezpieczeniowa H. R. & C. w piśmie z dnia 25 listopada 2011 roku wskazał, że nie zgadza się na objęcie wnioskodawcy brytyjskim ubezpieczeniem społecznym i nie wyda ubezpieczonemu formularza A1, bez którego nie może on podlegać brytyjskim przepisom ubezpieczeń społecznych. W związku z powyższym G. B. jak osoba prowadząca działalność gospodarczą w Polsce powinien podlegać polskiemu ustawodawstwu w zakresie ubezpieczenia społecznego (pismo k. 16-17 t. I akt ZUS).

Wobec powyższego dnia 2 stycznia 2012 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. wydał decyzję znak (...) - (...) stwierdzającą wobec G. B. obowiązek ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej, który powstał w okresie od 30 listopada 2000 roku do 14 stycznia 2001 roku oraz od 10 czerwca 2006 roku do nadal (k. 29 – 30).

Po złożeniu odwołania przez skarżącego od opisanej decyzji organ rentowy prowadził korespondencję z brytyjską instytucją ubezpieczeniową w trakcie której, pismem z dnia 28 czerwca 2012 roku, brytyjska instytucja ubezpieczeniowa stwierdziła, że G. B. był zatrudniony na terenie Wielkiej Brytanii od kwietnia 2011 roku do kwietnia 2012 roku

(pismo k. 48 t. I akt ZUS). Wobec powyższego Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydał w dniu 31 lipca 2012 roku decyzję nr (...), którą z urzędu uchylił w całości decyzję z dnia 2 stycznia 2012 roku o numerze (...) i stwierdził, że G. B. podlegał obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą w okresie od 30 listopada 2000 roku do 14 stycznia 2001 roku oraz od 10 czerwca 2006 roku do 31 marca 2011 roku (k. 49 – 53 a.u.).

W dniu 30 października 2012 roku do organu rentowego wpłynęły dokumenty potwierdzające dalsze wykonywanie pracy za granicą przez wnioskodawcę od 1 sierpnia 2012 roku. Oddział ustalił za właściwe ustawodawstwo brytyjskie od 10 sierpnia 2012 roku tj. od daty wznowienia działalności. Poinformował o powyższym instytucję brytyjską.

W okresie od lipca 2012 r. do marca 2013 roku G. B. podejmował w W. Brytanii czynności fizyczne na rzecz(...) L. i jednocześnie w Polsce prowadził działalność gospodarczą osobiście i przy pomocy swojej żony. W Wielkiej Brytanii nie miał zawartej żadnej umowy (zeznania wnioskodawcy - k. 53 – 54, 76v – 77).

Z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej G. B. wykazał przychody na wszystkie miesiące w okresie od 1 stycznia 2011 roku do 31 grudnia 2011 roku, za dwa miesiące 2012 roku i wykazał żony przychód (k. 57).

H. R. & C., pismem z dnia 20 grudnia 2012 roku oraz 14 marca 2013 roku poinformowała Oddział o postępowaniu wyjaśniającym prowadzonym wobec wnioskodawcy. Organ rentowy decyzją z dnia 2 kwietnia 2013 roku odmówił skarżącemu wydania zaświadczenia o niezaleganiu w opłacie składek. Powyższa decyzja została przez wnioskodawcę zaskarżona.

W wyroku z dnia 14 kwietnia 2014 roku w sprawie VII U 1466/13 Sąd Okręgowy w Lublinie oddalił odwołanie i jednocześnie przekazał ponowny wniosek G. B. z dnia 4 kwietnia 2014 roku o ustalenia ustawodawstwa Wielkiej Brytanii w okresie od sierpnia 2012 roku do marca 2013 roku do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (wyrok k. 1 t. II akt ZUS).

Ostatecznie pismem z dnia 19 listopada 2015 roku brytyjska instytucja ubezpieczeniowa poinformowała, że nie może potwierdzić, że wnioskodawca rzeczywiście pracował na terenie Wielkiej Brytanii i dlatego nie zostanie mu wydany formularz A1. Ponadto brytyjska instytucja ubezpieczeniowa poinformował, że pismo z dnia 28 czerwca 2012 roku na podstawie którego wnioskodawca został wyłączony z polskiego ustawodawstwa w okresie od 1 kwietnia 2011 roku do 29 lutego 2012 roku uznano za nieprawidłowe. Stwierdzono również, że wnioskodawca nie zostanie objęty właściwością brytyjskiego ustawodawstwa za kres od 6 kwietnia 2011 roku do 5 kwietnia 2013 roku (k. 89 t. II a.u.).

Pismem z dnia 13 stycznia 2016 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego ustalił dla G. B. ustawodawstwo polskie. Wskazał, że ustalenie tego ustawodawstwa ma charakter tymczasowy i opiera się na posiadanych przez organ rentowy dokumentach. Może ono zostać unieważnione, jeżeli nastąpi istotna zmiana w jego aktywności zawodowej lub instytucja brytyjska złoży zastrzeżenia do tak ustalonego ustawodawstwa. Zaznaczył, że ustawodawstwo stanie się ostateczne po upływie dwóch miesięcy od poinformowania brytyjskiej instytucji ubezpieczeniowej (k. 103-105 t.II akt ZUS).

Do dnia zamknięcia rozprawy brytyjska instytucja ubezpieczeniowa nie złożyła zastrzeżeń do tak ustalonego ustawodawstwa.

W dniu 3 lutego 2016 roku G. B. zwrócił się o wydanie decyzji w przedmiocie właściwego ustawodawstwa (k. 107-109 t. II akt ZUS).

W dniu 1 kwietnia 2016 roku organ rentowy wydał zaskarżoną w niniejszym postępowaniu decyzję (k. 127-129 akt ZUS).

Powyższy stan faktyczny między Sąd ustalił go w oparciu o znajdujące się w aktach sprawy i aktach niniejszego postępowania dowody z dokumentów, które Sąd podzielił w całości. Dokumenty te nie noszą śladów poprawek, ich treść nie budzi wątpliwości, nie była kwestionowana przez strony, zostały wydane przez uprawnione do tego organy.

Sąd podzielił zeznania wnioskodawcy w zakresie jakim korelowały z zebrany w sprawie materiałem dowodowym. Wskazać należy, że zeznania wnioskodawcy w zakresie jakim wynika z nich, iż z tytułu podejmowanych przez niego czynności w Wielkiej Brytanii powinien podlegać ustawodawstwu brytyjskiemu nie mogły zostać uznane za wiarygodne z uwagi na zanegowanie faktu podlegania ubezpieczeniom i ustawodawstwu na terenie Wielkiej Brytanii przez brytyjską instytucję ubezpieczeniową. Wskazać należy, że stanowisko instytucji brytyjskiej zostało poprzedzone przeprowadzeniem postępowania wyjaśniającego w tym zakresie i szczegółowo umotywowane. Sąd ubezpieczeń nie ma kompetencji do badania istnienia stosunku prawnego stanowiącego tytuł ubezpieczenia społecznego w innym

państwie członkowskim Unii. W tej sytuacji dopuszczenie dowodu z zeznań świadków było całkowicie niecelowe i zgłaszane jedynie dla zwłoki. Z tych przyczyn wniosek dowodowy ubezpieczonego o dopuszczenie dowodu z zeznań świadków nie zasługiwał na uwzględnienie.

Sąd zważył, co następuje:

Zasady podlegania ubezpieczeniom społecznym reguluje ustawa z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity: Dz.U. z 2016r., poz. 963 ze zm.).

Zgodnie z art. 6 ust.1 pkt 5 ustawy o systemie ubezpieczeń osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą podlegają obowiązkowi ubezpieczenia emerytalnego i rentowego, zaś stosownie do treści art. 12 tej ustawy również do ubezpieczenia wypadkowego. Przymus ubezpieczenia w myśl art. 8 ust. 6 pkt 1 ustawy dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą na podstawie przepisów o działalności gospodarczej. Obowiązek ubezpieczenia zgodnie z art. 13 pkt 4 trwa od dnia rozpoczęcia działalności do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności.

W niniejszej sprawie znajduje również zastosowanie rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz. U. UE L z 30 kwietnia 2004r. Nr 166/1 ze zm.) oraz rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009r. dotyczącego wykonania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz. U. UE L z 30 października 2009r. Nr 284/1 ze zm.).

Po myśli art. 11 ust 1 i ust 3 pkt a rozporządzenia WE Nr 883/2004 osoby, do których stosuje się niniejsze rozporządzenie, podlegają ustawodawstwu tylko jednego Państwa Członkowskiego. Ustawodawstwo takie określane jest zgodnie z przepisami niniejszego tytułu, osoba wykonująca w Państwie Członkowskim pracę najemną lub pracę na własny rachunek podlega ustawodawstwu tego Państwa Członkowskiego.

Zgodnie z art. 13 ust. 1 rozporządzenia WE nr 883/2004 osoba, która normalnie wykonuje pracę najemną w dwóch lub więcej państwach członkowskich, podlega:

a)ustawodawstwu państwa członkowskiego, w którym ma miejsce zamieszkania, jeżeli wykonuje znaczną część pracy w tym państwie członkowskim; lub

b)jeżeli nie wykonuje znacznej części pracy w państwie członkowskim, w którym ma miejsce zamieszkania:

(i)ustawodawstwu państwa członkowskiego, w którym znajduje się siedziba lub miejsce wykonywania działalności przedsiębiorstwa lub pracodawcy, jeżeli jest zatrudniona przez jedno przedsiębiorstwo lub jednego pracodawcę; lub

(ii)ustawodawstwu państwa członkowskiego, w którym znajduje się siedziba lub miejsce wykonywania działalności przedsiębiorstw lub pracodawców, jeżeli jest zatrudniona przez co najmniej dwa przedsiębiorstwa lub co najmniej dwóch pracodawców, których siedziba lub miejsce wykonywania działalności znajduje się tylko w jednym państwie członkowskim; lub

(iii)ustawodawstwu państwa członkowskiego, w którym znajduje się siedziba lub miejsce wykonywania działalności przedsiębiorstwa lub pracodawcy, innego niż państwo członkowskie jej zamieszkania, jeżeli jest zatrudniona przez dwa lub więcej przedsiębiorstw lub dwóch lub więcej pracodawców, których siedziba lub miejsce wykonywania działalności znajduje się w dwóch państwach członkowskich, z których jedno jest państwem członkowskim jej zamieszkania; lub

(iv)ustawodawstwu państwa członkowskiego, w którym ma miejsce zamieszkania, jeżeli jest zatrudniona przez dwa lub więcej przedsiębiorstw lub dwóch lub więcej pracodawców, a co najmniej dwa z tych przedsiębiorstw lub dwóch z tych pracodawców mają siedzibę lub miejsce wykonywania działalności w różnych państwach członkowskich innych niż państwo członkowskie miejsca zamieszkania.

W myśl art. 13 ust. 2 osoba, która normalnie wykonuje pracę na własny rachunek w dwóch lub w kilku Państwach Członkowskich podlega:

a) ustawodawstwu Państwa Członkowskiego, w którym ma miejsce zamieszkania, jeżeli wykonuje znaczną część pracy w tym Państwie Członkowskim lub

b) ustawodawstwu Państwa Członkowskiego, w którym znajduje się centrum zainteresowania dla jej działalności, jeżeli osoba ta nie zamieszkuje w jednym z Państw Członkowskich, w których wykonuje ona znaczną część swej pracy.

Zgodnie z art. 13 ust. 3 osoba, która normalnie wykonuje pracę najemną i pracę na własny rachunek w różnych Państwach Członkowskich podlega ustawodawstwu Państwa Członkowskiego, w którym wykonuje swą pracę najemną lub, jeżeli wykonuje taką pracę w dwóch lub w kilku Państwach Członkowskich, ustawodawstwu określoneemu zgodnie z przepisami ust. 1.

Regułą jest podleganie przez pracownika ustawodawstwu tylko jednego Państwa Członkowskiego. Wynika to wprost z treści art. 11 ust 1 i ust 3 pkt a rozporządzenia WE Nr 883/2004. Widać zatem, iż niezwykle doniosłe znaczenie – zarówno dla płatnika składek, ale także i dla pracownika – ma fakt prawidłowego określenia właściwego ustawodawstwa w sferze zabezpieczenia społecznego.

Na osobach objętych art. 13 rozporządzenia nr 883/2004 w związku z treścią jego art. 13 ust. 5 spoczywają obowiązki informacyjne, których wykonanie może mieć znaczenie dla nabycia i realizacji prawa do określonych świadczeń.

Procedura dotycząca stosowania art. 13 została określona w art. 16 rozporządzenia wykonawczego tj. rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009r. dotyczącego wykonania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz. U. UE L z 30 października 2009r. Nr 284/1 ze zm.)

W myśl art. 16 ust. 1 rozporządzenia wykonawczego osoba, która wykonuje pracę w dwóch lub więcej państwach członkowskich, informuje o tym instytucję wyznaczoną przez właściwą władzę państwa członkowskiego, w którym ma miejsce zamieszkania.

Wyznaczona instytucja państwa członkowskiego miejsca zamieszkania niezwłocznie ustala ustawodawstwo mające zastosowanie do zainteresowanego, uwzględniając art. 13 rozporządzenia podstawowego oraz art. 14 rozporządzenia wykonawczego. Takie wstępne określenie mającego zastosowanie ustawodawstwa ma charakter tymczasowy. Instytucja ta informuje wyznaczone instytucje każdego państwa członkowskiego, w którym wykonywana jest praca, o swoim tymczasowym określeniu (ust.2).

Z kolei po myśli art. 16 ust. 3 rozporządzenia 987/2009 tymczasowe określenie mającego zastosowanie ustawodawstwa, przewidziane w ust. 2, staje się ostateczne w terminie dwóch miesięcy od momentu poinformowania o nim instytucji wyznaczonych przez właściwe władze zainteresowanych państw członkowskich, zgodnie z ust. 2, o ile ustawodawstwo nie zostało już ostatecznie określone na podstawie ust. 4, lub przynajmniej jedna z zainteresowanych instytucji informuje instytucję wyznaczoną przez właściwą władzę państwa członkowskiego miejsca zamieszkania przed upływem tego dwumiesięcznego terminu o niemożności zaakceptowania określenia mającego zastosowanie ustawodawstwa lub o swojej odmiennej opinii w tej kwestii.

W przypadku gdy z uwagi na brak pewności co do określenia mającego zastosowanie ustawodawstwa niezbędne jest nawiązanie kontaktów przez instytucje lub władze dwóch lub więcej państw członkowskich, na wniosek jednej lub więcej instytucji wyznaczonych przez właściwe władze zainteresowanych państw członkowskich lub na wniosek samych właściwych władz ustawodawstwo mające zastosowanie do zainteresowanego jest określane na mocy wspólnego porozumienia, z uwzględnieniem art. 13 rozporządzenia podstawowego i odpowiednich przepisów art. 14 rozporządzenia wykonawczego. W przypadku rozbieżności opinii między zainteresowanymi instytucjami lub

właściwymi władzami podmioty te starają się dojść do porozumienia, a zastosowanie ma art. 6 rozporządzenia wykonawczego (ust. 4).

Instytucja właściwa państwa członkowskiego, którego ustawodawstwo zostało tymczasowo lub ostatecznie określone jako mające zastosowanie, niezwłocznie informuje o tym zainteresowanego (ust.5).

Zgodnie zaś z ust 6, jeżeli zainteresowany nie dostarczy informacji, o których mowa w ust. 1, niniejszy artykuł stosuje się z inicjatywy instytucji wyznaczonej przez właściwą władzę państwa członkowskiego miejsca zamieszkania, gdy tylko instytucja ta zapozna się z sytuacją tej osoby, na przykład za pośrednictwem innej instytucji zainteresowanej.

Zgodnie z art. 19 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 na wniosek zainteresowanego lub pracodawcy instytucja właściwa państwa członkowskiego, którego ustawodawstwo ma zastosowanie zgodnie z przepisami tytułu II rozporządzenia podstawowego, poświadczają, że to ustawodawstwo ma zastosowanie, oraz w stosownych przypadkach wskazuje, jak długo i na jakich warunkach ma ono zastosowanie.

Mając powyższe na uwadze należy stwierdzić, że dokumentem potwierdzającym podleganie ustawodawstwu danego państwa jest „zaświadczenie o ustawodawstwie dotyczącym zabezpieczenia społecznego mającym zastosowanie do osoby uprawnionej” wydane na formularzu A1. W celu uzyskania tego zaświadczenia należy zwrócić się z wnioskiem do właściwej instytucji ubezpieczeniowej państwa członkowskiego, która poświadczymy, w jakim okresie i na jakiej podstawie ma zastosowanie ustawodawstwo danego kraju. W przedmiotowej sprawie, ubezpieczony prowadzący w Polsce pozarolniczą działalność gospodarczą i będąc zatrudnionym u brytyjskiego pracodawcy powinien uzyskać formularz A1 z instytucji ubezpieczeniowej w Wielkiej Brytanii i dokonać wyrejestrowania z ubezpieczeń w Polsce. Taki dokument potwierdzałby, że odwołujący prowadzący w Polsce działalność gospodarczą nie powinien odprowadzać składek na ubezpieczenia społeczne z tytułu prowadzenia tej działalności. Sąd ustalił, że odwołujący nie dostarczył formularza A1 ustalającego właściwe ustawodawstwo w zakresie podlegania ubezpieczeniu brytyjskiemu. Wystawienia takiego formularza A1 i potwierdzenia faktu podlegania ustawodawstwu brytyjskiemu w okresie spornym odmówiła odwołującemu brytyjska instytucja ubezpieczeniowa.

W piśmie z dnia 19 listopada 2015 roku brytyjska instytucja ubezpieczeniowa zakwestionowała również fakt realnego wykonywania przez pracy na rzecz pracodawców brytyjskich.

Pismem z dnia 13 stycznia 2016 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego ustalił dla G. B. ustawodawstwo polskie. Wskazał, że ustalenie tego ustawodawstwa ma charakter tymczasowy i opiera się na posiadanych przez organ rentowy dokumentach. Może ono zostać unieważnione, jeżeli nastąpi istotna zmiana w jego aktywności zawodowej lub instytucja brytyjska złoży zastrzeżenia do tak ustalonego ustawodawstwa. Zaznaczył, że ustawodawstwo stanie się ostateczne po upływie dwóch miesięcy od poinformowania brytyjskiej instytucji ubezpieczeniowej (k. 103-105 t.II akt ZUS).

Do dnia zamknięcia rozprawy brytyjska instytucja ubezpieczeniowa nie złożyła zastrzeżeń do tak ustalonego ustawodawstwa.

Wskazać należy, że wbrew odmiennemu stanowisku strony odwołującej, polska instytucja ubezpieczeniowa tj. Zakład Ubezpieczeń Społecznych ani też sądy nie mają kompetencji do badania istnienia stosunku pracy, stanowiącego tytuł ubezpieczenia społecznego w innym państwie członkowskim Unii. Takie stanowisko potwierdził Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 28 czerwca 2016 roku, I UZ 12/16 (LEX nr 2076406), w którym wskazał, że nie jest dopuszczalna ocena stosunku prawnego stanowiącego tytuł ubezpieczenia społecznego w innym państwie członkowskim przez instytucję miejsca zamieszkania osoby wnoszącej o ustalenie właściwego ustawodawstwa, ponieważ stwierdzenia spełnienia warunków ubezpieczenia społecznego w systemie prawnym państwa wykonywania pracy podlegającym koordynacji na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 883/04 z dnia 29 kwietnia 2004 roku w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego dokonują organy właściwe do stosowania tego prawa. Oznacza to, że polski organ rentowy (jako instytucja właściwa według miejsca zamieszkania wnioskodawcy) nie ma kompetencji do oceny spełnienia warunków objęcia wnioskodawcy ubezpieczeniem społecznym w innym państwie

członkowskim z tytułu wykonywania tam pracy najemnej. Z powyższego wynika, że do organu rentowego, jak również do sądu polskiego, należy przede wszystkim ustalenie, czy osoba uprawniona podlega ubezpieczeniu społecznemu w danym państwie członkowskim, a nie ustalenie czy ważnym jest stosunek prawny będący podstawą objęcia jej ubezpieczeniem społecznym w tym państwie. Jeżeli organ rentowy poweźmie wątpliwości co do ważności stosunku prawnego będącego podstawą objęcia tytułem ubezpieczenia społecznego w innym państwie członkowskim w ramach postępowania w przedmiocie ustalenia ustawodawstwa właściwego, to nie może samodzielnie przesądzać tej kwestii.

W związku z powyższym po zakwestionowaniu przez stronę brytyjską faktu świadczenia przez ubezpieczonego pracy w spornych okresach na terenie Wielkiej Brytanii i odmowie objęcia przez ten kraj ubezpieczeniem społecznym z tego tytułu, organ rentowy nie miał innej możliwości niż objąć wnioskodawcę polskim ubezpieczeniem społecznym z tytułu prowadzonej w Polsce pozarolniczej działalności gospodarczej. Organ rentowy wydając zaskarżoną decyzję oparł się na ustaleniach brytyjskiej instytucji ubezpieczeniowej, która stwierdziła, że wbrew wyrażonemu przez G. B. stanowisku, nie należy on do osób podlegających brytyjskiemu ustawodawstwu, gdyż brak jest dowodów na przebywanie i świadczenie przez niego pracy poza granicami Polski w okresach objętymi decyzją z 1 kwietnia 2016 roku.

Bez wpływu na rozstrzygnięcie przedmiotowej sprawy pozostaje decyzja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L. ustalająca tymczasowo dla skarżącego jako właściwe ustawodawstwo Wielkiej Brytanii. Wskazać bowiem należy, że ostatecznie brytyjska instytucja ubezpieczeniowa przekazała informację o niemożności zastosowania wobec wnioskodawcy ustawodawstwa brytyjskiego i nie ma znaczenie to, w jakim momencie to uczyniła. Zarówno tymczasowo, jak i ostatecznie ustalone ustawodawstwo przez właściwą instytucję ubezpieczeniową musi odzwierciedlać rzeczywiście istniejący stan faktyczny. Skoro brytyjska instytucja ubezpieczeniowa odmówiła objęcia wnioskodawcy brytyjskim systemem ubezpieczenia społecznego, kwestionując istnienie tytułu tego ubezpieczenia, jedynym obowiązującym tytułem do objęcia G. B. ubezpieczeniem było prowadzenie przez niego pozarolniczej działalności gospodarczej w Polsce. W ocenie sądu niedopuszczalna jest bowiem sytuacja, w której pomimo istniejącego i niekwestionowanego tytułu do objęcia ubezpieczeniem społecznym na terenie jednego Państwa Członkowskiego (w analizowanej sprawie w Polsce), ubezpieczony miałby nie podlegać żadnemu ubezpieczeniu. O ile ubezpieczony uważa, że stanowisko brytyjskiej instytucji ubezpieczeniowej nie odpowiada stanowi faktycznemu, winna przed tym organem w trybie przewidzianym przez odpowiednie przepisy prawa brytyjskiego wszcząć postępowanie zmierzające do zmiany stanowiska w tym zakresie.

Mając na uwadze powyższe rozważania należało uznać, że w okresie spornym G. B. podlega polskiemu ustawodawstwu w zakresie objęcia ubezpieczeniami społecznymi z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej.

W tym stanie rzeczy, Sąd stwierdził, że zaskarżona decyzja ZUS z dnia 1 kwietnia 2016 roku jest prawidłowa i na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł jak w sentencji.